

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 27 sierpnia 2015 r.

PS-KNPS.431.4.19.2015.EK

**Pan
Stefan Zawierucha
Wójt Gminy
Marciszów**

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

W dniach 23 i 24 lipca 2015 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493, ze zm.), zwanej dalej ustawą, zespół kontrolny w składzie Edyta Kubicka - starszy inspektor wojewódzki - przewodnicząca oraz Honorata Borowiec - starszy inspektor wojewódzki - kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Urzędzie Gminy w Marciszowie. Zakres kontroli obejmował realizację zadań gminy wynikających z ww. ustawy. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Plan Kontroli Wojewody Dolnośląskiego na II półroczu 2015 r., zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 roku. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2014 roku do 23 lipca 2015 roku funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie pełniła Pani Zofia Wodziak, odpowiedzialna za obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień odpowiedzialny był Wójt Gminy Marciszów.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony w protokole kontroli z dnia 11 sierpnia 2015 r. stan faktyczny i prawny, do którego nie wniesiono zastrzeżeń. Podpisany protokół zwrócono 25.08.2015 r.

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, j.t.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej

strategii rozwiązywania problemów społecznych. W Gminie Marciszów obowiązuje Gminna Strategia Integracji i Polityki Społecznej. Przyjęto ją Uchwałą Nr XXXIV/175/05 Rady Gminy w Marciszowie z dnia 30 marca 2005 roku. Z treści Strategii wynika, że realizacja zaplanowanych w niej zadań przewidziana jest na 15 lat, czyli do 2020 r. Zgodnie z jej założeniami (bez wskazania terminu) miał powstać ośrodek interwencji kryzysowej. Do dnia kontroli nie uruchomiono jeszcze takiej jednostki. Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS), powodem jest brak środków finansowych.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Mając na uwadze powyższe, Uchwałą Nr XV/64/2011 Rady Gminy Marciszów z dnia 29 września 2011 r. został przyjęty „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Marciszów na lata 2011-2015”.

Na mocy art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, do zadań własnych gminy należy prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na podstawie oświadczenia złożonego przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stwierdzono, że w siedzibie Ośrodka działa Punkt dla osób z problemami alkoholowymi lub innymi uzależnieniami. Ponadto na terenie gminy podejmowane były akcje i kampanie związane tematycznie z przeciwdziałaniem przemocy, w trakcie których społeczność otrzymywała informacje o formach, miejscach i instytucjach udzielających pomocy. Rozdawano ulotki, broszury, plakaty. Materiały te były i są dostępne w siedzibie GOPS, w szkołach, ośrodkach zdrowia, na tablicach ogłoszeń. W szkołach przeprowadzano zajęcia edukacyjne, pogadanki z pedagogiem szkolnym związane z przemocą, a funkcjonariusze policji omawiali przyczyny powstawania zjawisk patologicznych, aspekty odpowiedzialności prawnej nieletnich w tym zakresie oraz prawa dziecka.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika GOPS, osoby dorosłe dotknięte przemocą mogą tymczasowo skorzystać ze schronienia oferowanego przez Dom Pomocy Społecznej w Szarocinie lub instytucje pomocowe (noclegownie) znajdujące się w miejscowościach przynależnych do Gminy Marciszów. Dzieci natomiast kierowane są do jednostek pieczy zastępczej. W okresie od 1 lipca 2014 roku nie wystąpiły przypadki, które wymagałyby zapewnienia schronienia.

Uchwałą Nr VII/18/2011 Rady Gminy w Marciszowie z dnia 24 lutego 2011 r. określono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (zwanego dalej ZI lub Zespołem) oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania, co jest zgodne z art. 9a ust. 15 ustawy. Uchwała ta została opublikowana w Dzienniku Urzędowym

Województwa Dolnośląskiego w 2011 r., Nr 73 poz. 1113. W Uchwale w § 4 pkt 2 określono czteroletnią kadencję Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy, podstawą do powołania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego jest zawarcie porozumień między wójtem a przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 5 ustawy. Porozumienia zawarto w dniu 7 czerwca 2011 r. pomiędzy Wójtem Gminy Marciszów – Panem Stefanem Zawieruchą – a wskazanymi imiennie przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 4 ustawy. Następnie odrębnym pismem skierowanym do Wójta, podmioty wyznaczyły osoby do prac w ZI. **Na dzień kontroli nie podpisano porozumienia z organizacją pozarządową i w składzie ZI nie było przedstawiciela tego podmiotu.** W trakcie czynności kontrolnych, Urząd Gminy pismem z dnia 28.07.2015 r. zwrócił się do Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z prośbą o podpisanie porozumienia i wytypowanie przedstawiciela do prac w ZI.

Zarządzeniem Nr 45/2011 Wójta Gminy Marciszów z dnia 24 czerwca 2011 r., a następnie, w związku zakończeniem czteroletniej kadencji ZI, Zarządzeniem Nr 50/2015 z dnia 23 czerwca 2015 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszło dziewięciu imiennie wskazanych przedstawicieli.

W trakcie analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji ustalono, że wszystkie osoby pracujące w Zespole Interdyscyplinarnym złożyły oświadczenie o zachowaniu poufności organowi, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, tj. Wójtowi Marciszowa. Treść oświadczenia była zgodna z art. 9c ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Wykazano, iż w okresie objętym kontrolą tj. od 1 lipca 2014 r. do 23 lipca 2015 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, czyli **w odstępach większych niż co trzy miesiące.** Ustalono, że na pierwszym posiedzeniu, które odbyło się 6 września 2011 roku, omówiono sprawy organizacyjne, wybrano przewodniczącego, zastępcę i sekretarza ZI.

Analiza protokołów z posiedzeń ZI z okresu objętego kontrolą pozwala stwierdzić, że Zespół w niewielkim stopniu realizował zadania wskazane w art. 9b ust. 2 ustawy. Głównie zajmowano się omawianiem indywidualnych przypadków, statystyką związaną z ilością wpływających i zamykanych procedur. Jednorazowo kurator sądowy przedstawiła problemy związane z nadzorem kuratora.

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych ustalono, że po upływie „NK” - A, Przewodnicząca powołuje odrębnym pismem Grupę Roboczą (GR) i informuje jej członków

o terminie pierwszego posiedzenia. **Przewodnicząca ZI nie otrzymała upoważnienia członków Zespołu do zwoływania w ich imieniu Grup Roboczych, w związku z tym nie mogła samodzielnie podejmować decyzji w tym zakresie. Jest to sprzeczne z art. 9a ust. 10 ustawy i § 4 ust. 12 Uchwały Nr VII/18/2011 Rady Gminy w Marciszowie z dnia 24 lutego 2011 r.**

Wszystkie podlegające ocenie procedury Niebieskie Karty zostały wszczęte przez uprawnionych ustawowo przedstawicieli. W jednym przypadku przekroczono termin przekazania formularza „NK” – A przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącej ZI. We wszystkich badanych procedurach Przewodniczący ZI przekazał formularz „NK” – A Grupie Roboczej z zachowaniem trzydniowego terminu (§ 8 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245). Wszystkie indywidualne sprawy wszczęte w ramach procedury „NK” prowadzone były przez Grupy Robocze. Osoby, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą oraz osoby, co do których istniało podejrzenie, że były sprawcami przemocy zapraszane i wzywane były na posiedzenie GR. Dokonywano tego zgodnie z § 17 ust. 2 cytowanego rozporządzenia. W zawiadomieniach i zaproszeniach powoływany był art. 207 Kodeksu Karnego. Jest to nieuzasadnione użycie przepisu, który należy wyeliminować z treści dokumentów lub użyć innej jego formy (np. podejrzenie stosowania przemocy).

W „NK” – C i „NK” – D i w protokołach z posiedzeń GR nie ma informacji o tym kiedy, gdzie i czy w obecności osób zainteresowanych Karty były wypełniane. Wskazane jest odnotowywać ten fakt. „NK” – D i „NK”- C w jednej z procedur wypełnione zostały **podczas posiedzenia GR, na którym nieobecne były osoby zainteresowane (osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą ani osoby, co do której istniało podejrzenie, że była sprawcą przemocy)**. Sposób wypełniania „NK” – D polegał na wpisaniu w kolejnych punktach Niebieskiej Karty D sformułowania: „*jak w NK –A*”. „NK-D” to odrębny i samodzielny dokument, wymagający uzupełnienia w obecności i przy udziale osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest sprawcą przemocy. Zatem nie jest dopuszczalne odwoływanie się w nim do Niebieskiej Karty A wypełnionej wcześniej, np. przez Policję, na podstawie zeznań i w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą. **Uznaje się zatem, że „NK” – D nie zostały wypełnione.**

Dla wszystkich badanych przypadków został opracowany indywidualny plan pomocy. **Należy jednak stwierdzić, że plany były schematyczne, a wpisy w części dotyczącej zadań dla poszczególnych osób były ogólnikowe.** Na ich podstawie trudno skonfrontować, czy

działania opisane w protokole zamknięcia danej procedury, podejmowane w stosunku do poszczególnych członków rodziny zostały zrealizowane.

We wszystkich badanych procedurach „NK” prowadzono monitoring działań. Dołączone były notatki policji i pracowników socjalnych. **Stwierdzono, że w przypadku sześciu procedur zamkniętych, w trakcie ich trwania odbyło się dla każdej tylko jedno posiedzenie GR (za wyjątkiem procedury, gdzie odbyły się dwa posiedzenia).** Przewodnicząca ZI oświadczyła, że w trakcie tych procedur Grupy Robocze zbierały się i omawiały je częściej niż wskazywałyby na to dokumentacja. Posiedzenia nie były protokołowane. Przewodnicząca ZI w trakcie kontroli zobowiązała się pisemnie do wyeliminowania tego uchybienia. Stwierdzono, że w dwóch przypadkach o zamknięcie procedury wniosła policja, w jednym klientka oświadczyła, że cyt.: „rezygnuje z Niebieskiej Karty”. O ile wnioski takie mogą składać osoby zainteresowane do członków GR lub ZI, o tyle nie może on stanowić podstawy zamknięcia procedury. Decyzja członków GR i akceptacja Przewodniczącego ZI o zakończeniu działań muszą być poparte oczywistymi przesłankami o których mowa w § 18 ww. rozporządzenia, tj. ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy lub rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowanych działań. Poza tym protokoły zamykające działania GR zawierały informację o których mowa w § 18 ust. 2.

Ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie nie złożył wniosku do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o zarejestrowanie zbioru danych osobowych, dotyczących działania Zespołu Interdyscyplinarnego i jest to niezgodne z art. 41 i 42 ustawy o ochronie danych osobowych.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości:

1. Na dzień kontroli nie podpisano porozumienia z organizacją pozarządową i w składzie ZI nie było przedstawiciela organizacji pozarządowej.
2. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywały się rzadziej niż raz na trzy miesiące.
3. Zespół w niewielkim stopniu realizował zadania wskazane w art. 9b ust. 1 i ust. 2 ustawy.
4. Przewodnicząca ZI nie otrzymała upoważnienia członków Zespołu do zwoływania w ich imieniu Grup Roboczych, w związku z tym nie mogła samodzielnie podejmować decyzji w tym zakresie.

5. „NK” – C wypełniane były bez obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą, a „NK”- D bez obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była sprawcą przemocy. Karty wypełniane były nieprawidłowo.
6. Grupy robocze nie dokumentowały podejmowanych przez siebie działań (ogólnikowe i schematyczne indywidualne plany pomocy, brak protokołów z posiedzeń GR).
7. Nie złożono wniosku do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o zarejestrowanie zbioru danych osobowych, dotyczących działania Zespołu Interdyscyplinarnego.

W wyniku zakończonej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Urzędzie Gminy w Marciszowie wydaje się następujące zalecenie:

1. Należy podpisać porozumienie z organizacją pozarządową.
Podstawa prawna: art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. Nr 180, poz.1493, ze zm.).
Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.
2. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego powinny odbywać się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
Podstawa prawna: art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. Nr 180, poz.1493, ze zm.).
Termin realizacji: niezwłocznie.
3. Zespół Interdyscyplinarny powinien realizować zadania wynikające z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie, a także integrować i koordynować działania podmiotów wchodzących w jego skład.
Podstawa prawna: art. 9b ust. 1, 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. Nr 180, poz.1493, ze zm.).
Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.
4. Należy uregulować kwestię powoływania grup Roboczych przez Przewodniczącego ZI.
Podstawa prawna: art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. Nr 180, poz.1493, ze zm.).
Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.
5. „NK” – C należy wypełniać w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą, a „NK”- D w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była sprawcą przemocy. Karty należy wypełniać rzetelnie i dokładnie.

Podstawa prawna: § 8 ust. 2 i ust. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).

Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.

6. Grupy Robocze powinny dokumentować swoją pracę.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. Nr 180, poz.1493, ze zm.).

Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.

7. Należy złożyć wniosek do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o zarejestrowanie zbioru danych osobowych, dotyczących działania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podstawa prawna: art. 41 i 42 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 j.t. ze zm.).

Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.), kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutejszego Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska

Z-C. DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

kierownik jednostki kontrolującej

